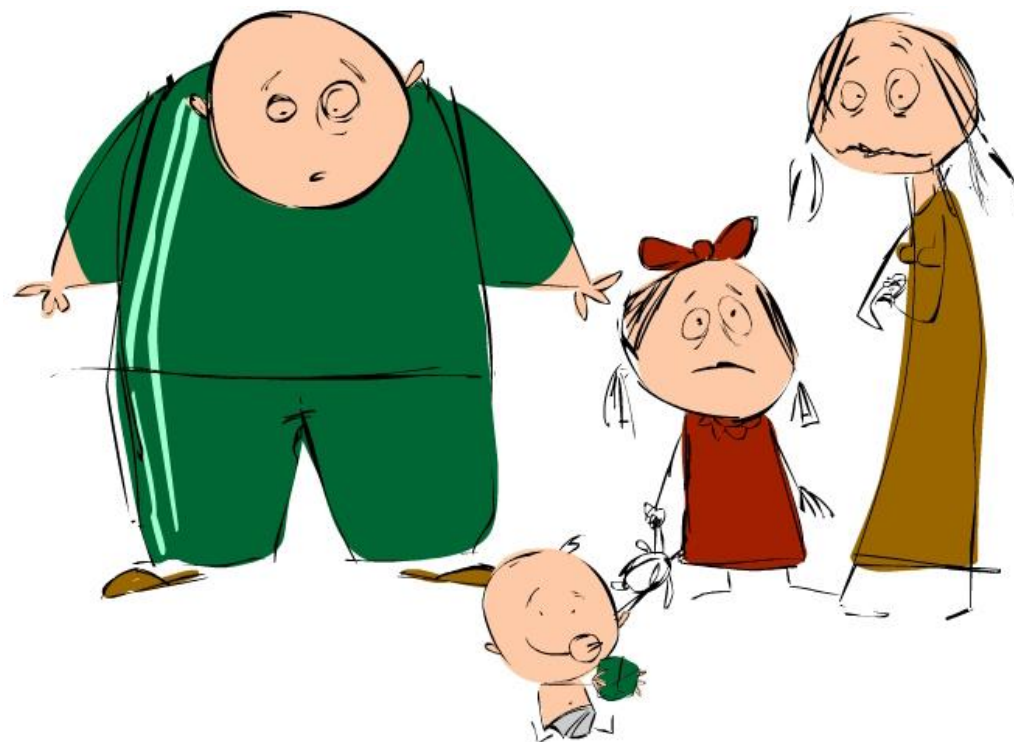
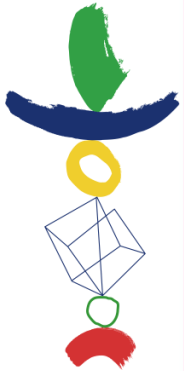

NUSSA

Et udviklingsprojekts rejse mod en implementeringsmodel

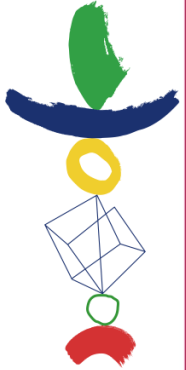

Hvem er vi?

Amira Saric, udviklingskonsulent fra Afdeling for Traume- og Torturoverlevende

Heidi Jacobi Madsen, tosprogs konsulent, Varde Kommune

Samarbejdet

- Uddannelsesforløb for Varde Kommunes ansatte
- Fælles ønske om en forebyggende model
- Finansiering og praktisk organisering

3

PTSD – posttraumatisk stresssyndrom

- Vietnam veteranerne og anerkendelsen af diagnose
- Man opdeler symptombilledet i tre dele:
  1. Invaderende symptomer
  2. Vagtsomhedssymptomer
  3. Undgåelsessymptomer
- Migrationsprocessen oveni

Motivationen og baggrunden

PTSDs indvirkning på forældreleven:

- Svært ved at dæmpe vrede og angst → hvordan berolige og give tryghed til børn?
- Har ikke kunnet beskytte børnene engang → hvad med nu?
- Konstante tanker om fortiden og egne symptomer → fjerner overskuddet til børnene og deres praktiske hverdag
- Konstant træthed og undgåelsesadfærd → hæmmer kontakten til børnene

5

Still Face Experiment

Still Face Experiment: Dr. Edward Tronick

<https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0>

Børn er selvhenførende i deres tænkning

Oplever forældrene som uinteresserede

→ Føler sig uelsket

Forældrene kan opleves som egocentriske

→ Jeg er ikke vigtig

Forældrene er idealiseret

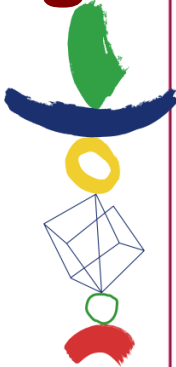
→ Børn er ofte selvhenførende i deres tænkning

Passive forældre

→ Børn skal agere som voksne i en (alt for) tidlig alder

Forældrenes behov kommer i første række

→ Mine behov er ikke vigtige

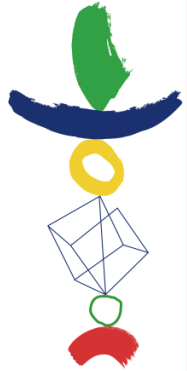
Eksempler på symptomer hos børnene

- Lavt selvværd og selvtillid ("det kan jeg ikke")
- Koncentrationsbesvær el. nedsat interesse i aktiviteter
- Vanskeligt ved at indgå i sociale sammenhænge/empati (legerelationer, samarbejde, venskaber)
- Kontaktsøgende/afhængige af voksne – oftest ikke selektive
- Grænsesøgende adfærd: kan jeg regne med dig?
- Psykosomatiske symptomer: træthed, mavepine, hovedpine
- Kan ikke udtrykke sig følelsesmæssigt adækvat

Såkaldt traumatiseret leg

Hos traumatiserede børn ses:

- Gentagende (rigide) lege
- Ofte samme sted, temaer og redskaber
- Få følelser i legen
- Efter legen ses ofte anspændthed

Overordnet får børnene ingen lettelse/udvikling via legen

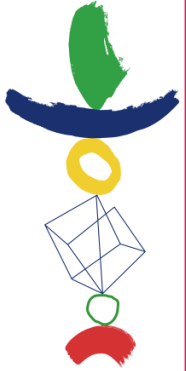
Udfordringer på skolerne

- Børn som har svært ved at mentalisere
- Udfordrende adfærd
- Impulsstyrede og ufokuserede børn

10

Redskaber

Af cand.psych. Lars Koberg Christiansen

” Det, det traumatiserede barn har brug for, er ofte ikke psykologer, men i stedet de mennesker, det har omkring sig i dagligdagen fx lærere, pædagoger osv.

De er derfor **redskabet** - de skal kunne tåle at møde sorg, vrede, aggression m.m.

Og derfor er det også vigtigt med fokus på dem i form af uddannelse og supervision – for at de kan blive endnu bedre redskaber”

Nogle pædagogiske overvejelser

- Motorisk uro og koncentrationsproblemer kan skyldes øget beredskab pga. traumer (og altså ikke ADHD)
- Oplevelsen af sikkerhed er ekstremt vigtig for børnene. Undgå at aktivere det følsomme beredskab mest muligt
- Tillid tager ofte lang tid, vær tålmodig og troværdig
- Børnene kan have brug for vedvarende hjælp til overblik og planlægning
- Når barnet kommer i alarmberedskab, er den voksne ansvarlig for at bevare roen, men også autoriteten

Kilde: cand.psych. Eva Malthe

Øvelse

Fortæl en historie til sidemanden

1. Første 25 sek.: **normal ageren**
2. Næste 25 sek.: **sidemand kigger væk**
3. Næste 25 sek.: **sidemands ansigt stift**
4. Sidste 25 sek.: **sidemand imiterer fortæller**

Hvad er NUSSA så:

Neuroaffektiv

Udviklingspsykologisk

Social

Struktureret

Aktivitet

14

NUSSA – praktisk organisering

18 sessioner

3 NUSSA terapeuter

Inddelt i 5 kategorier:

1. NUSSA gruppe
2. Grundemotioner: glæde, frygt og mod, vrede, tristhed, stor udadtil – lille indadtil, anerkendelse
3. Emotioner og oplevelser
4. Relationer
5. Afslutning

NUSSA CD

Metodefrihed i styrede rammer

NUSSA session

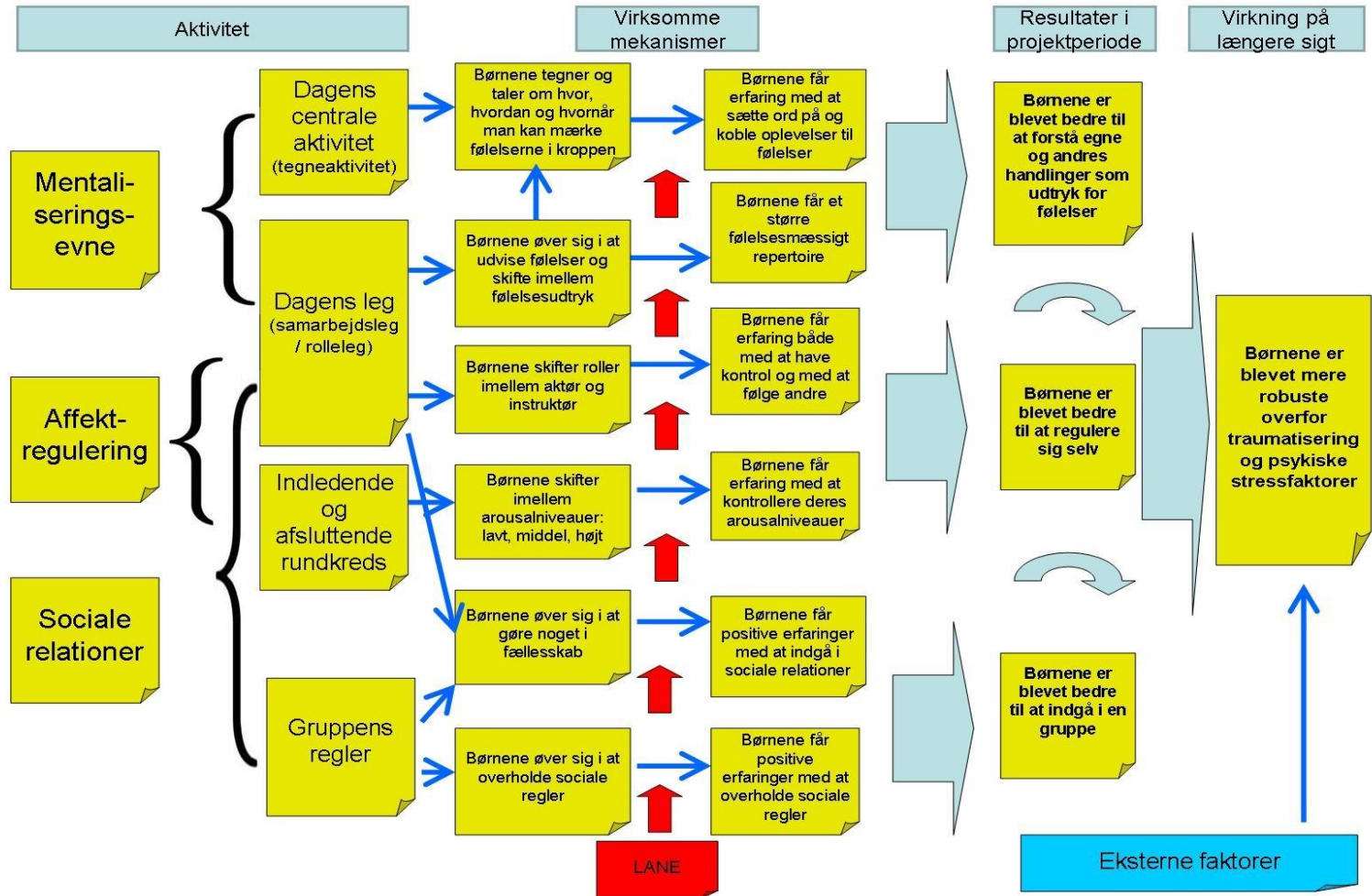

1. Indledende rundkreds
2. NUSSA rolleleg (fx glæde)
3. Central aktivitet
4. Afsluttende rundkreds

16

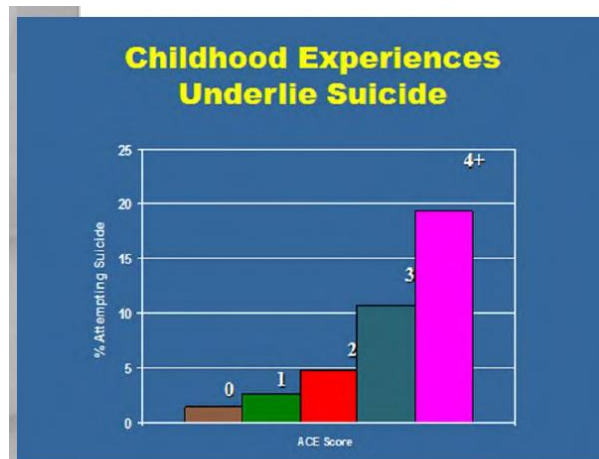
Hvordan hjælper NUSSA

Neuroaffektiv udviklingspsykologi

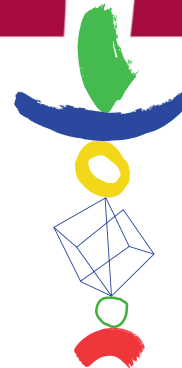
MEGET kort

Adverse Childhood Experience - ACE

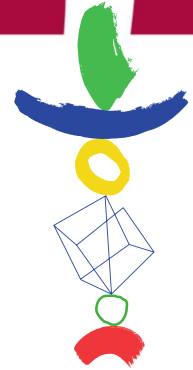
2/3 av alle selvmord
64% av selvmord hos voksne
80 % av selvmord hos barn/unge

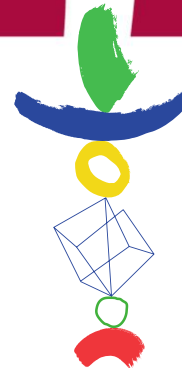
} Kan henledes til ACE

Implementering af NUSSA i Varde Kommune

Hvordan kommer man i gang med NUSSA?

Prioritering i Kommunen

- Ledelsens opbakning til projektet på alle niveauer (direktørområde/forvaltning/skoleledelse) - også når det bliver svært
- Vær tydelig med forventningerne til ledelsen
- God klar og tydelig information og kommunikation

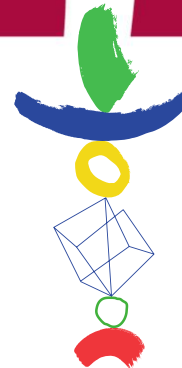

Terapeuternes engagement og samarbejde

- Personlighed
- Kompetencer
- Arbejde nytænkende
- Optaget af andres mentale tilstande
- Overskud og lyst til at arbejde med sig selv
- Det gode samarbejde, med respekt for hinandens forskelligheder
- Metodefællesskab - 3 NUSSA terapeuter pr. skole

NUSSA

Hvilke børn kan deltage?

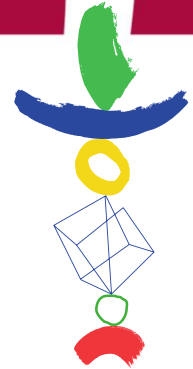

Udvælgelse af
elever

Præcisering af målgruppe

- Affektregulering
- Mentalisering
- Sociale relationer

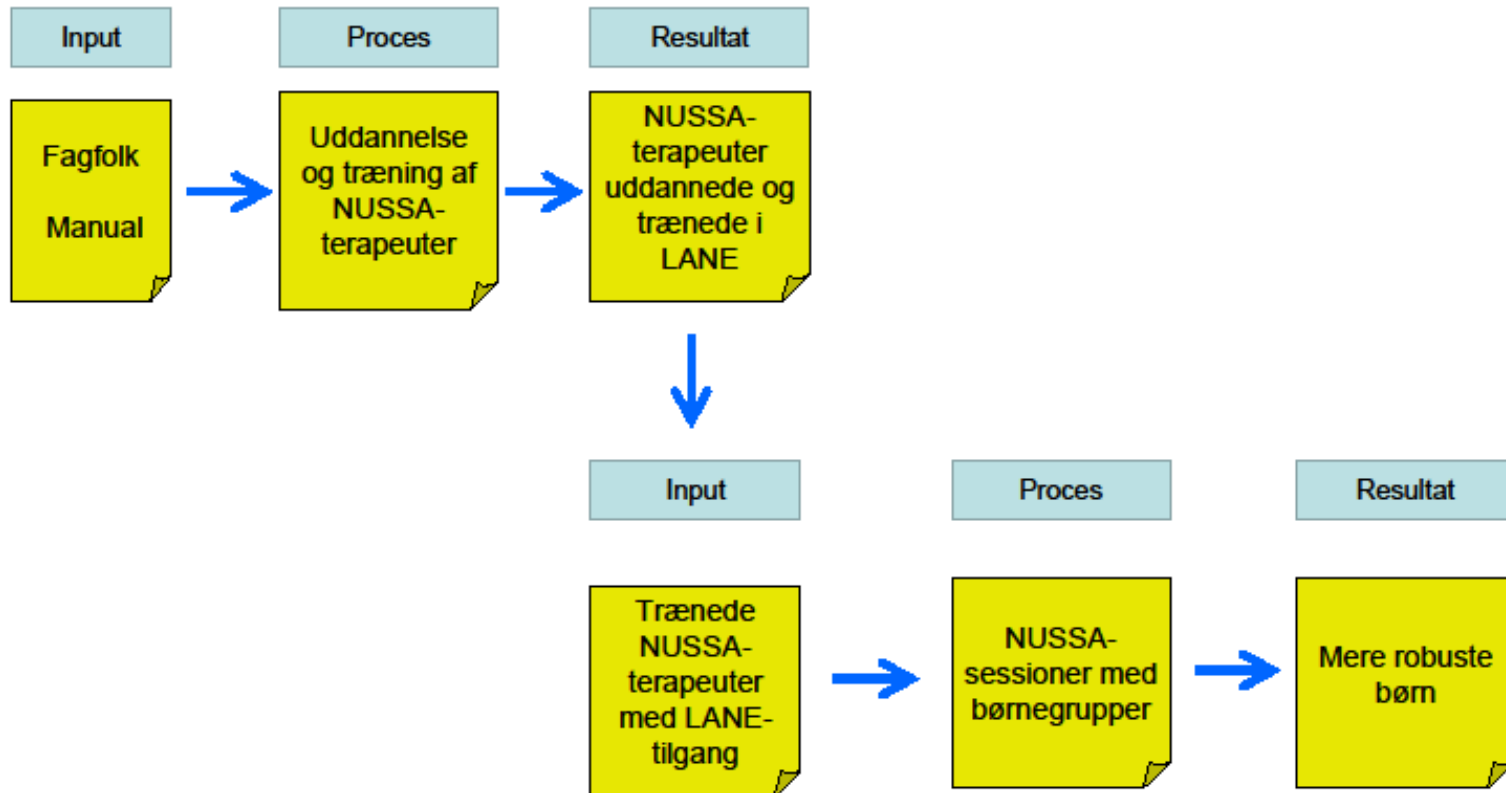
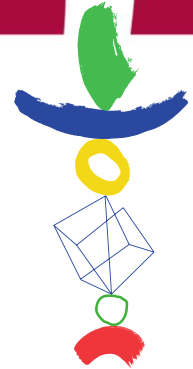
Uddannelses- forløb og sessionerne

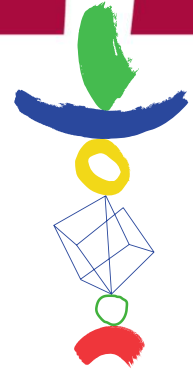
- LANE orienteret arbejde kræver uddannelse
- Supervision
- Struktur
- Sessionernes rammer
- Observation og feedback af sessioner

Uddannelse og træning i arbejdet med NUSSA-børnene

Opbakning lokalt på skolerne

Skoleledelse,
lærere og
pædagogers
roller

- Information om NUSSA på lærermøder, pædagogisk råds møder mv.
- Tydelighed om skolelederens rolle i NUSSA
- Opbakning fra/til deltagernes klasselærere/faglærere
- Opfølgning fra tovholderen til skolens personale/ledelse (statusmøder)

Andre vigtige aktører i understøttelsen

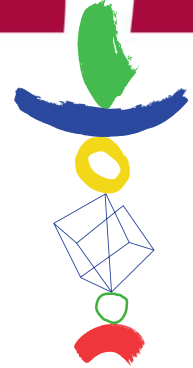
- PPR – observation og feedback
- Forældrene
- Lærerne og pædagogerne

Planlægning af NUSSA - skab de optimale rammer

- Lokale og materialer
- Vikardækning
- Skema for sessionerne
- Børnene skal findes i god tid
- Inddragelse af forældrene skal ske på et tidligt tidspunkt

NUSSA i skolen – hvordan?

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes, blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Holddannelse / faglig fordybelse / ”lektiecafe”

NUSSA

Metodens manual kan downloades på
www.nussa.dk

NUSSA

Forside Konference Manual Materiale Om NUSSA Kontakt

Tak til alle deltagere og foredragsholderne, som har været med til at gøre NUSSA-konferencen til en lærerig og oplevelsesrig dag.

Her på siden finder du materialet fra konferencen, den komplette NUSSA-manual, samt den samlede afsluttende evalueringsrapport.

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer, er du meget velkommen til at [kontakte os](#).

NUSSA-logo – linker videre til NUSSA-manual

Bemærk venligst, at denne side ikke vil blive opdateret efter den 31. december 2014.

NUSSA - Neuroaffektiv Udviklingspsykologisk Struktureret Social Aktivitet

Tak for opmærksomheden

Heidi Jacobi Madsen

HEIM@VARDE.DK

Amira Saric

AMIRA.SARIC@RSYD.DK

31